

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Hoenderstraat 4 Ledeacker

Rapportnummer 12-0187

www.starobv.nl

Quickscan Natuurwaarden

Hoenderstraat 4, Ledeacker

November 2012

Rapportnummer: P12-0187

In opdracht van: Hans van Duijnhoven
Hoenderstraat 4
5846 AE Ledeacker

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Zorgplicht	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren en kevers	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	14
4.2.7	Zoogdieren	15
5	Conclusies	17
	Geraadpleegde bronnen	18
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen sloop van een schuur en het herbouwen van een historische schuur op de betreffende locatie in Ledeacker, dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in en om deze locatie aanwezig zijn. Er dient een inschatting gemaakt te worden op welke wijze de voorgenomen sloop een effect heeft op de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Ook dient beoordeeld te worden welke effecten de voorgenomen nieuwbouw mogelijk heeft op aanwezige natuurwaarden en nabij gelegen natuurgebieden. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten in het plangebied die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna van de Flora- en faunawet. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke eventuele maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex. artikel 2) opgenomen: “een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied aan de Hoenderstraat nummer 4, ligt aan de noordwest zijde van Ledeacker. Het plangebied bestaat uit een erf met hierop een oude schuur met aan een zijde bomen, struiken en een ruigtevegetatie, en aan de andere zijde een oprit en een gazon.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de huidige situatie en de begrenzing van het plangebied weer.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode cirkel)

Figuur 2. Huidige situatie en begrenzing van het plangebied (rood omlijnd)

Foto 1. Te slopen schuur vanuit het noorden

Foto 2. Te slopen schuur vanaf oprit

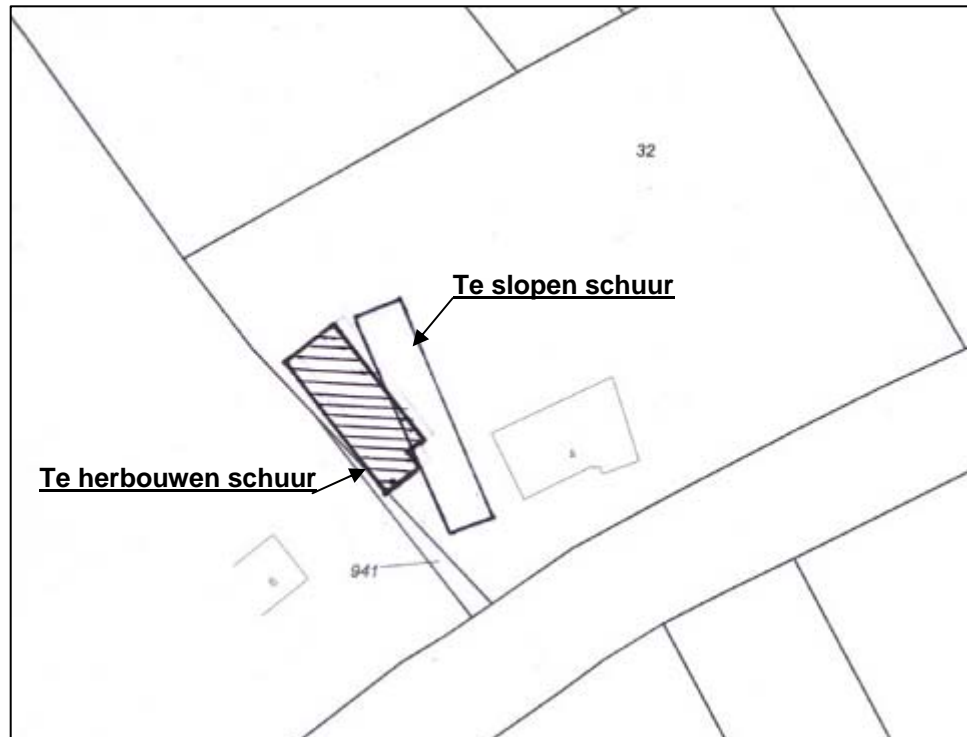
Foto 3. Dakconstructie schuur

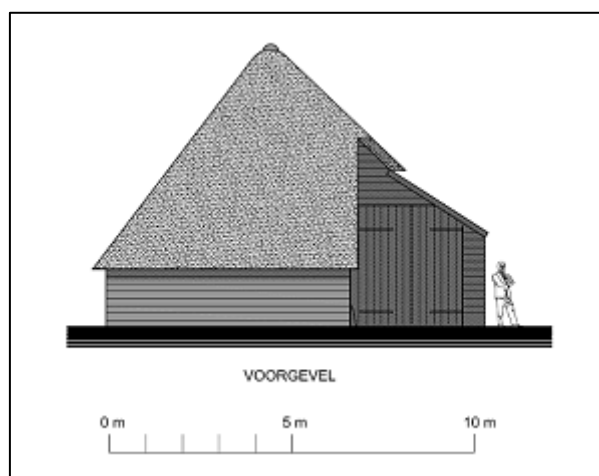
Foto 4. westzijde schuur

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens de huidige schuur te vervangen door een bijzondere, oude schuur uit Wanroij. Hiervoor wordt de huidige schuur afgebroken en afgevoerd en de “nieuwe” oude schuur uit Wanroij herbouwd op dezelfde locatie. Om de te herplaatsen schuur goed te kunnen opbouwen worden er naar aller waarschijnlijkheid ook enkele bomen en struiken gekapt. In figuur 3 is een plattegrond weergegeven van de nieuwe en huidige situatie. Zie figuur 4 voor een schets van het gevelaanzicht.

Figuur 3. Plattegrond nieuwe en huidige situatie

Figuur 4. Voorgevel nieuwe situatie

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Waarneming.nl en Telmee.nl en de diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 01 november 2012 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: lichte regen, matige wind en circa 5 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

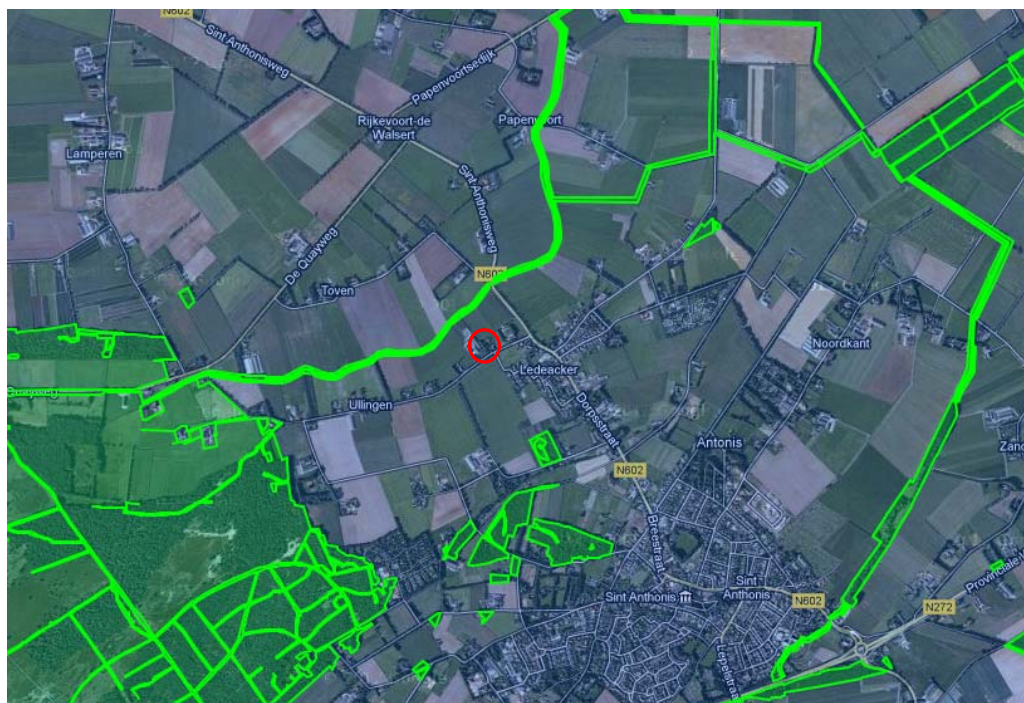
4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied niet in de buurt van een Natura 2000-gebied ligt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Maasduinen op circa 9 km afstand.

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I en de gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van de EHS en ligt het op ongeveer 150 meter afstand van gebied dat behoort tot de EHS (figuur 5).

Figuur 5. Plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (groen)

Effectbeoordeling

De werkzaamheden hebben geen enkel effect op Natura 2000-gebieden omdat deze te ver weg liggen om beïnvloed te worden door de werkzaamheden.

Voorgenomen plannen zullen gezien de kleinschalige aard ervan en de afstand tot de EHS geen effect hierop hebben.

Vanwege deze redenen hoeft ten opzichte van de EHS ook geen rekening te worden gehouden met eventuele externe werking.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Er groeien planten op en rondom de te slopen schuur.

Op de schuur groeit klimop en zelfs zaailingen van bomen die naast de schuur staan. Naast de schuur staan enkele bomen en struiken waaronder eik, berk zoete kers, vlierbes en paardenkastanje. Aan de noordzijde is een gazon aanwezig, aan de overige zijden zijn naast een oprit zones met ruigtevegetatie aanwezig. Deze ruigtevegetatie bestaat voornamelijk uit grote brandnetel. In deze vegetatie zijn geen beschermde planten aangetroffen en zullen hier naar verwachting in het zomerseizoen ook niet aanwezig zijn.

Conclusie

In het plangebied komen geen bijzondere of beschermde plantensoorten voor.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas Dagvlinders van Nederland (2006) en de website van De Vlinderstichting blijkt dat er geen beschermde dagvlinders in de buurt van het plangebied voorkomen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er in het plangebied ook geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan. De ruigtevegetatie is enkel geschikt voor algemeen voorkomende vlinders zoals de dagpauwoog die overwinterend is aangetroffen in de te slopen schuur (zie kafffoto).

Uit de atlas De Nederlandse libellen (2002) en de website libellenet.nl blijkt dat er geen beschermde of bijzondere libellen voorkomen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die beschermde libellen stellen aan het biotoop. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Libellen vinden derhalve geen voortplantingshabitat binnen het plangebied. Het is wel mogelijk dat algemeen voorkomende, niet beschermde, libellensoorten in het plangebied foerageren.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het plangebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van water. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het plangebied; beschermde waterkevers komen niet voor in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en/of kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor kunnen geen vissen voorkomen in het plangebied. Er is daarom niet nader onderzocht of beschermde vissen voorkomen in de buurt van het plangebied.

Conclusie

Er komen geen vissen voor in het plangebied.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: gewone pad (FFtabel 1), bruine kikker (FFtabel 1) en bastaardkikker (FFtabel 1). Volgens de gegevens van RAVON komen er geen reptielen voor in de directe omgeving van het plangebied.

Er is geen oppervlakte water aanwezig in het plangebied waardoor dit niet geschikt is voor amfibieën om zich voort te planten. De ruigtevegetatie aan de west en oostzijde van de schuur is geschikt als winterhabitat voor amfibieën. Met name de westzijde met een aanwezige greppel en bomen is uitermate geschikt winterhabitat voor de gewone pad.

Mitigerende of compenserende maatregelen

Het is wettelijk gezien niet noodzakelijk te mitigeren of compenseren voor soorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als landhabitat voor bastaardkikker en gewone pad (beiden fftabel 1). Er is geen voortplantingsbiotoop voor deze soorten aanwezig door de afwezigheid van oppervlaktewater. Beschermde reptielsoorten komen in en om het plangebied niet voor.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied verschillende vogels waargenomen waaronder, turkse tortel, vink, koolmees en houtduif. De beplanting rondom de te slopen schuur is geschikt als nestgelegenheid voor verschillende vogelsoorten. Ook de schuur zelf is uitermate geschikt als nestgelegenheid voor vogels omdat deze door zijn openingen toegankelijk is voor vogels. Tijdens het veldbezoek zijn in en om de schuur verschillende nesten aangetroffen. Er zijn geen jaarrond beschermde vogels of sporen hiervan aangetroffen in en om het plangebied.

Foto 5: oud vogelnest in gat betonblok
vermoedelijk winterkoning

Foto 6: oud vogelnest in de nok van de schuur.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten hebben op de aanwezige broedvogels. Het plangebied is geschikt als broedlocatie en als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied zijn echter voldoende geschikte alternatieven aanwezig. Om te voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende vogels dienen er mitigerende maatregelen genomen te worden.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden en het verwijderen van nesten niet is toegestaan. Werkzaamheden als het kappen van bomen en struiken en het slopen van de schuur, mogen dan niet uitgevoerd worden. Aangeraden wordt deze werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – 15 juli) uit te voeren. De werkzaamheden kunnen plaatsvinden in de maanden augustus, september, oktober, november, december, januari, februari.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broedlocatie en als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende geschikte alternatieven aanwezig. Rekening houdend met de hierboven beschreven mitigerende maatregelen, zullen de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op vogels. Er zijn geen vogels aangetroffen waarvan het nest en leefgebied jaarrond beschermd is.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Er zijn in het plangebied geen geschikte bomen aanwezig waarin vleermuizen een vaste rust- of verblijfplaats kunnen hebben. De aanwezige schuur is niet geschikt als locatie voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen door de afwezigheid van spouwmuren en de aanwezigheid van luchtstroming onder het dak. Er zijn geen sporen van vleermuizen, zoals uitwerpselen, aangetroffen. Het plangebied en directe omgeving is uitstekend geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied en de hierin aanwezige beplanting maakt geen substantieel onderdeel uit van een mogelijk aanwezige vliegroute omdat deze beplanting geen doorgaande structuur van bomen en struiken betreft.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van het) leefgebied zijn van soorten als egel en diverse muizensoorten (alle FFtabel 1). Er zijn geen sporen of aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van steenmarter (FFtabel 2)

Effectbeoordeling

Door de sloop van de schuur verdwijnt er mogelijk tijdelijk leefgebied van grondgebonden zoogdieren (FFtabel 1). Het slopen van de schuur en verwijderen van beplanting heeft geen nadelige effecten op vleermuizen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor vaste rust en verblijfplaatsen en vliegroutes voor vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen nadelige gevolgen voor deze soortgroep.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied op ongeveer 9km afstand ligt van het Natura 2000-gebied 'de Maasduinen'. Zoals blijkt uit de gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I en de gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van de EHS en ligt het op ongeveer 150 meter afstand van gebied dat behoort tot de EHS. Voorgenomen plannen zullen gezien de kleinschalige aard en de afstand tot de EHS en de Natura 2000-gebieden geen effect hebben op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor vaste rust en verblijfplaatsen en vliegroutes voor vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen nadelige gevolgen voor deze soortgroep.

Soorten van FFtabel vogels

De in het plangebied voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFtabel vogels en zijn strikt beschermd. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 4.2.6, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze vogelsoorten.

Er komen geen vogelsoorten voor in en om het plangebied met jaarrond beschermde nesten.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- + de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op beschermde gebieden;
- + de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 4.2.6, in acht genomen dienen te worden;
- + altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- + Brouwer, T., Dorenbosch, M., van Eekelen, R. & J. Spier. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum, 2010.
- + Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- + Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- + Dijkstra K, D, B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Schamp Bouwkundig advies, Van Wanroij naar Ledeacker, Verplaatsing historische langdeelschuur, 19 september 2012

Internet

- + www.brabant.nl
- + [Beschermd gebied: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx),
- + www.rijksoverheid.nl
- + www.ravon.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.libellennet.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.

Van Wanroij naar Ledeacker

Verplaatsing historische langsdeelschuur

Verzoek om medewerking projectinitiatief

19 september 2011

Zijlansdeelschuur Broekstraat 3A Wanroij

Aan de broekkant 3A in Wanroij staat een schuur waarvan de constructie vrij bijzonder is. Het betreft hier een oorspronkelijke middenlangsdeel of dwarsdeel schuur met eiken ankerbalkconstructie die verbouwd is tot een zijlansdeelschuur, wat in deze streek rond Wanroij vaker voor komt.

Hiervoor is aan een zijde de ankerbalk ingekort, en de stijl naar binnen opgeschoven. Boven deze ankerbalk is vervolgens een nieuwe balk aangebracht, aan de lage zijde als ankerbalkverbinding in de stijl aangebracht, aan de andere zijde overstekend en met een pen- en gat constructie op de naar binnen verplaatste stijl aangebracht. Aan het uiteinde van deze overstekende balk is de oorspronkelijke gebintplaat weer aangebracht, maar dan iets verder naar buiten, waardoor het dakvlak aan de hogere kant vlakker is komen te liggen dan aan de lage kant van de schuur. Vervolgens is middels een knik in het dak, ter plaatse van deze gebintplaat boven de nieuw ontstane zijlansdeel nog meer hoogte gecreëerd ter plaatse van deze nieuwe deel. Dit vlakste deel is gedekt met blauw gesmoorde oudhollandse dakpannen, gezien dit dakvlak te vlak ligt voor riet of stro.

De schuur bestaat uit vier van deze gebinten, gevolgd door nog twee ankerbalk gebinten, waarvan bij de binnenste de ankerbalk ontbreekt, maar wel de verhoogde balk aanwezig is, ondersteund door een stijl in het verlengde van de zijlansdeel.

De schuur heeft aan een zijde een inham, waardoor deze deel bereikbaar gemaakt is voor hogere deeldeuren. Aan de andere zijde loopt deze deel na drieënhalve travee dood tegen een houten schot en zo'n twee meter verder de stijl van het volgende gebint.

Aan een kopse zijde is naast de genoemde inham in een later stadium een ahang gebouwd. Het dak wordt vervolgens gedragen door onder- en bovensporen en gordingen, ondersteund door spanten, die op hun beurt weer op deze gebinten rusten.

Door een zijbeuk als deel in te richten, kan de hoge middenbeuk volledig benut worden voor optassen van de oogst. Dit in tegenstelling tot de deel in de middenbeuk bij een middenlangsdeelschuur of dwarsdeelschuur. Deze schuur is destijds dus verbouwd van een van deze twee voorgenoemde systemen tot een soort van "vlaamseschuur" of zijlansdeel-systeem waardoor een schuur veel efficiënter gebruikt kon worden.

Mogelijk is het achterste deel van de schuur, dat gedeelte waar de langsdeel ontbreekt, de laatste twee traveen, in gebruik geweest als potstal voor het huisvesten van een schaapskudde. De schuur stond tegen de heide, en mest was destijds op deze schrale zandgronden een kostbaar goedje, dat hard nodig was om de vruchtbaarheid van de akkers toe te laten nemen.

Het dak is gedekt geweest met stro of riet, op rietlatten, maar is nu gedekt met golfplaten. De wanden bestaan voor een gedeelte nog uit regelwerk beschoten met planken. Voor de rest met metselwerk van baksteen en betonsteen.

Schuur met inham tbv plaatsing deeldeuren

lage en nog oorspronkelijke achterzijde

Verhoogde zijde tbv het creëren zijlansdeel

buitenwand van planken op regelwerk

In later stadium ontstane zijlansdeel

opgeschoven stijl met hierboven nieuwe balk

Spanten en gordingen op gebintconstructie

ankerbalkconstructie met dubbele balk

Ondersporen rusten op houten buitenwanden

houten wand tussen schuur en stalgedeelte

De schuur en de bijbehorende boerderij komen voor op kadastrale kaarten die ingemeten zijn in het jaar 1805. De schuur is inmiddels dus meer dan 206 jaar oud. Op deze kaarten is niet in detail te zien in welke vorm de schuur in 1805 verkeert. Op latere kaarten is ook niet te herkennen wanneer de kenmerkende inham ontstaan is.

De schuur staan aan een weg die heel lang nog de grens vormt tussen het ontgonnen gebied en de nog niet ontgonnen woeste gronden, de heide velden.

De schuur staat met de inham en de grote deeldeuren gericht naar de ontgonnen gebieden, hiervandaan kwam de oogst.

kaart van 1805 met bij de pijl aangegeven de bewuste schuur.

De schuur staat samen met een voormalige boerderij op een perceel waarop een nieuwe agrarische bedrijfsloods gebouwd gaat worden. De sloopvergunning voor schuur en boerderij is inmiddels aangevraagd, evenals de bouwvergunning voor de loods aangevraagd.

Sloop zou naar alle waarschijnlijkheid plaatsvinden rond eind november – begin december 2011.

Hoenderstraat 4 Ledeacker

Op bovengenoemd adres staat de boerderij van de fam. Van Duijnhoven. Op het kadastrale minuutplan van 1832 staat de huidige boerderij ingetekend.

Duidelijk is hierop te zien dat zich achter de boerderij, dwars op de weg, een schuur bevindt, zoals ook het geval is bij de omliggende boerderijen. Deze structuur van boerderij met in het achterhuis de stal, en een losstaande schuur voor opslag van de oogst, blijkt uit de kadastrale kaarten destijds kenmerkend voor deze omgeving. De boerderij staat hierbij telkens evenwijdig aan de weg, met haaks op de boerderij en weg telkens achter de boerderij een schuur.

Kadastraal minuutplan van 1832 met hierin duidelijk de schuur en boerderij ingetekend.

Kaart uit 1805 met hierop herkenbaar de huidige boerderij aan de Hoenderstraat nr. 4 met dwars hierachter de haaks op de weg gelegen schuur.

Op de locatie van de voormalige schuur van voorgaande kaarten op de Hoenderstraat staat momenteel een schuur van zo'n 7*40m van enkele decennia oud. De schuur is opgebouwd uit hout en gemetselde betonblokken, het dak is voorzien van asbestverdachte golfplaten, en ligt vrij vlak. De schuur verkeert in een slechte staat, en geeft geen aantrekkelijk beeld. De huidige eigenaar wil niet meer investeren in het opknappen van deze schuur, maar heeft de voorkeur voor het bouwen van een beter passende schuur bij de historische boerderij.

achterzijde van de bestaande schuur in Ledeacker

voorzijde schuur in Ledeacker

Zijkant van de schuur

behoeft onderhoud

Tuinzijde van de schuur

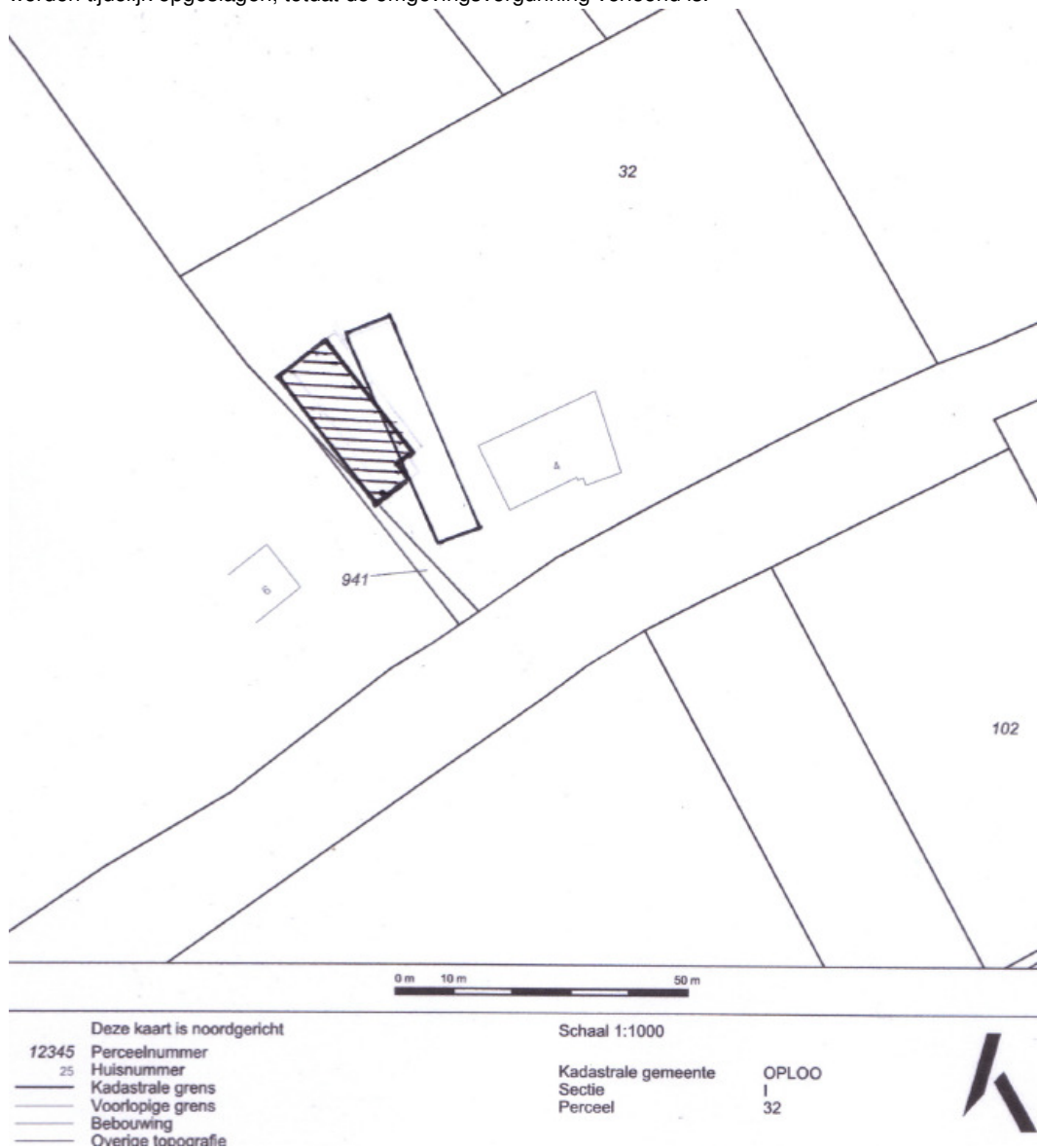
betonblokken en asbestverdachte golfplaten

Het plan

Het plan is om de bestaande schuur aan de Hoenderstraat te slopen (7*40m²) en hiervoor in de plaats de schuur uit Wanroij te herbouwen (10*28m², nokhoogte +/- 7,5m¹)

Indien de gemeente aan geeft dat zij mogelijkheden zien om de vergunning te verlenen voor herbouw van de schuur uit Wanroij aan de Hoenderstraat 4 in Ledeacker, wordt de schuur gekocht, gedemonteerd en de omgevingsvergunning voor herbouw aangevraagd.

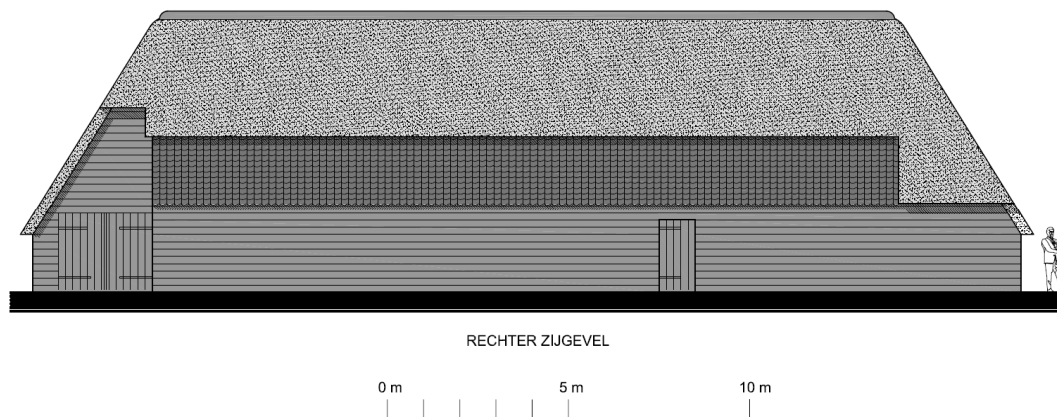
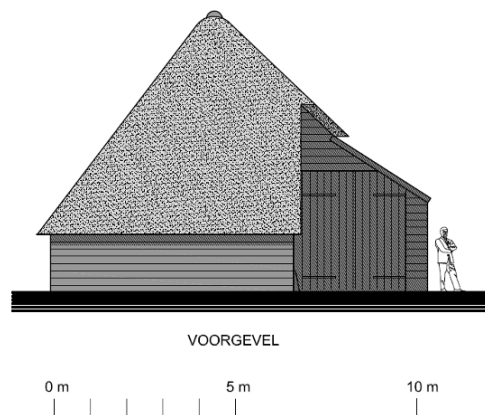
Herbouw zou dan inhouden dat bij de huidige schuur in Wanroij bouwhistorisch onderzoek plaats zal vinden. Vervolgens zal de schuur exact ingemeten worden, en digitaal uitgetekend. Alle afzonderlijke onderdelen van de schuur krijgen vooraf een uniek nummer opgeniet. Deze nummers worden op de werktekeningen aangegeven. De asbestverdachte platen worden door de huidige eigenaar verwijderd. Vervolgens gaat de schuur gedemonteerd worden: alle pen en gat verbindingen worden losgemaakt, waarna de schuur met een kraan onderdeel voor onderdeel uit elkaar gehesen, en als bouw pakket getransporteerd kan worden. Deze onderdelen worden tijdelijk opgeslagen, totdat de omgevingsvergunning verleend is.

Als rechthoek aangegeven de huidige locatie van de kippenschuur aan de Hoenderstraat 4, en gearceerd aangegeven de wenselijke locatie van de te herbouwen historische schuur uit Wanroij.

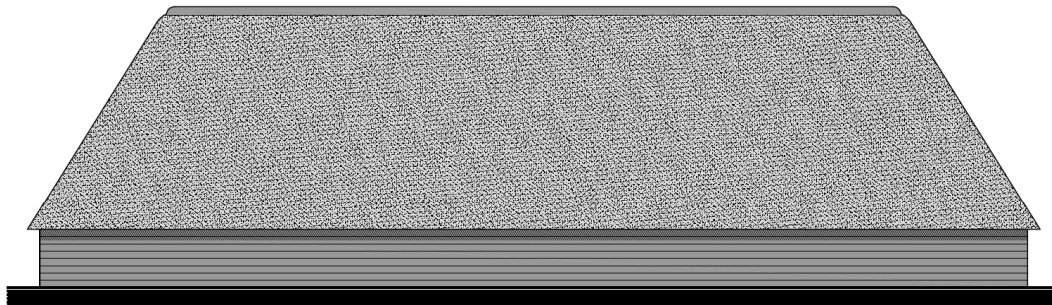
Na bouwhistorisch onderzoek wordt de exacte herbouwworm bepaald, deze wordt aangevraagd als omgevingsvergunning.

Nadat de omgevingsvergunning verleend is, wordt er een nieuwe fundering gemaakt, waarop de schuur weer volledig compleet wordt opgebouwd. Het gaat hierbij om de gehele gebintconstructie, de spanten, gordingen, sporen en het herplaatsen van de houten gevelwanden die nog aanwezig zijn. De ontbrekende gevelwanden worden nieuw bijgemaakt. De schuur wordt zo authentiek mogelijk herbouwd: de houten gebintconstructie, voorzien van houten regelwerk en beplankte wanden, en een onbeschoten rieten kap.

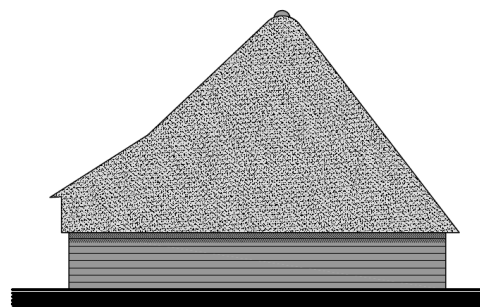

Waarschijnlijke verschijningsvorm schuur, na verbouw tot zijlängsdeelschuur, en gewenste herbouwworm. Straatgevel (kopgevel) en tuingevel.

Indien gemeente Sint Anthonis aan kan geven dat er een redelijke kans is dat de benodigde vergunningen verleend kunnen gaan worden, is Dhr. van Duijnhoven bereid vooruitlopend op de omgevingsvergunning de fysieke schuur te kopen, bouwhistorisch onderzoek uit te laten voeren, in te laten meten, te nummeren, te demonteren, te transporteren en op te slaan. Hij loopt hier mee een risico dat er geïnvesteerd wordt in de schuur, voordat de omgevingsvergunning verleend is.

LINKER ZIJGEVEL

ACHTERGEVEL

schuurverplaatsing in gemeente Sint Anthonis als pilot voor een groter project

Zowel Stichting de Brabantse Boerderij als het Monumentenhuis Brabant zijn bereid indien nodig zowel de initiatiefnemer als de gemeente willen adviseren en ondersteuning willen bieden.

Onder andere Pedro Schamp is vanuit Stichting de Brabantse Boerderij een initiatief aan het opzetten voor het behoud van cultuurhistorisch waardevolle schuren en boerderijen die op de bestaande locatie gesloopt moeten worden, bijvoorbeeld in verband met nieuwbouw van industrie.

Het betreft een systeem van melding van schuren die gesloopt gaan worden, en meldingen van partijen die een geschikte locatie bezitten voor herbouw van een schuur en hierin willen investeren.

Deze objecten worden dan exact ingemeten en de onderdelen genummerd, waarna het geheel na het uitvoeren van bouwhistorisch onderzoek zorgvuldig gedocumenteerd, gedemonteerd, getransporteerd en opgeslagen wordt, om vervolgens op een nieuwe passende locatie weer herbouwd te worden. Voorwaarde vanuit de Stichting de Brabantse Boerderij is dat deze schuren op een cultuurhistorisch passende locatie en zo dicht mogelijk bij de herkomstlocatie van de schuur herbouwd gaan worden. Deze schuren dienen dan zo cultuurhistorisch verantwoord en authentiek mogelijk herbouwd te worden. Hier stelt SdB in dit systeem dan ook strenge eisen aan. (www.debrabantseboerderij.nl)

Voorbeeld van een schuurverplaatsing zoals deze op het moment uitgevoerd wordt op initiatief van onder andere Stichting de Brabantse Boerderij. Het betreft hier een grote vlaamse schuur die nabij Tilburg gedemonteerd is en in Olland bij Schijndel herbouwd gaat worden. De omgevingsvergunning is inmiddels verleend, de herbouw zal binnen enkele weken starten.

Exact inmeten van de schuur

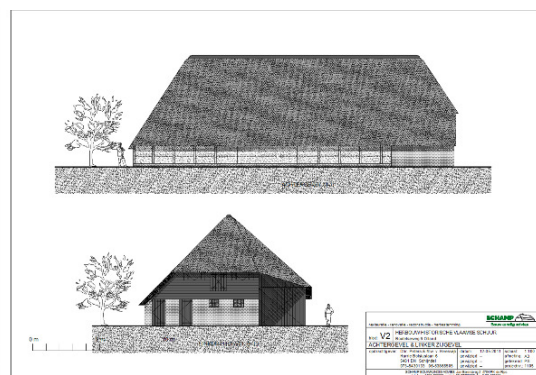
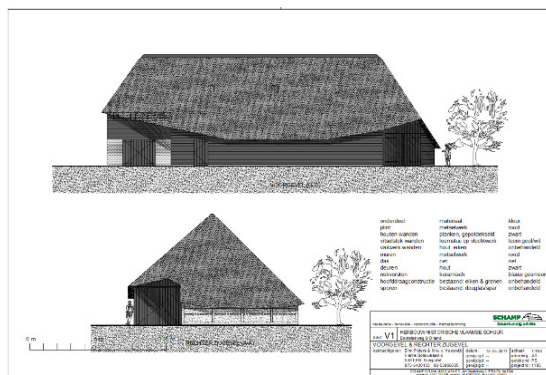
alle onderdelen genummerd

Demontage in Tilburg

klar voor transport

Ontwerpen voor de herbouw in Olland, na bouwhistorisch onderzoek gebaseerd op de oorspronkelijke verschijningsvorm.